

Betreft:	Bijbelstudie	Dit is een uitgave van de Hersteld Hervormde Mannenbond	
Onderwerp:	Jozef de behouder des levens	Auteur:	Ds. N.P.J. Kleiberg
Nummer 2018-07		Deze uitgave is uitsluitend bestemd voor de aangesloten verenigingen	

Jozef de behouder des levens (3)

Lezen: Genesis 40
Zingen: Psalm 41 vs. 5 en 6
Psalm 33 vs. 6

Jozef was ongeveer 17 jaar oud toen hij in het huis van Potifar kwam, plm. 22 jaar toen hij in de gevangenis kwam, en 30 jaar toen hij uit de gevangenis kwam en hij door de HEERE geroepen werd om de daden des HEEREN te openbaren. Temidden van het heidendom en ongeloof moest hij zijn plaats innemen. Christus was ook 30 jaar toen Hij Zich aan Israël openbaarde en Zijn profetisch, priesterlijk en koninklijk ambt openlijk ging uitdragen. In ons gedeelte zien wij hoe Jozef in het gevangenhuis doorbracht.

Gevangenhuis.

Eigenlijk staat er: huis van rondingen. We zouden kunnen denken aan een soort koepelgevangenis. Er wordt wel gedacht aan een rond gebouwd soort bunker, waar de overste van de gevangenbewaarders op de bovenste verdiepingen zijn woning had en in de woonlagen daaronder de gevangenen gevangen zaten. Terwijl de zwaarst gestraften in het onderste deel vastzaten, wat ook wel de kuil of de (regen)put werd genoemd. En Jozef was nu in die kuil gevangengezet (vs. 15).

Hoe lang het geduurd heeft, voordat Jozef een betere positie kreeg dan de politieke gevangene, is niet bekend. Wel, dat de HEERE met hem was.

Vs. 1. Bakker en schenker.

Wat hun misdaad precies is geweest wordt niet vermeld, maar zij hebben gezondigd tegen de koning, maar waardoor zij in het gevangenhuis gevangen gezet zijn. Te denken valt aan de grillen van koning:

1. Er zat een vlieg in de wijn, of wat zand in het brood.
2. Misschien was er geslurpt of gesmakt bij het proeven.
3. Mogelijk een vieze vinger op de beker of de schaal.
4. Meest aannemelijke is, dat zij een aanslag hebben willen plegen op farao, wat veelvuldig voorkwam en waarom menige farao niet ouder werd dan een jaar of 35-40.

De meeste aanslagen werden gepleegd door gif in de wijnbeker te doen, of gif in het brood. Omdat farao dat ook wist, moest degenen, die het eten of drinken hadden voorbereid zelf eerst bevolen daarvan te eten of te drinken. Vandaar dat de schenker eerst in bijzijn van de farao een slok wijn moest nemen, en de bakker een stuk brood. Bij de eerste is het moeilijk om dan zelf geen gif binnen te krijgen, bij de bakker is dat gemakkelijker als je weet in welk deel je het gif gedaan hebt.

Naar Gods raad.

In ieder geval moeten zij wel meewerken om de raad des HEEREN te volvoeren, omdat Jozef nu lang genoeg in de gevangenis gezeten heeft.

Luther zegt zo prachtig: al woeden de duivel en de wereld en gaan zij nog zo tekeer, ze zijn niet anders dan de kloesjes in Gods weefgetouw.

Vs. 3. Jozef door de overste der trawanten aangesteld.

En nu moet Jozef van de overste der trawanten de bakker en schenker dienen. Voor overste der trawanten moeten we hier lezen, zoals in Genesis 39 vs. 22 staat, de overste van het gevangenhuis. Dus niet de overste der trawanten zoals het ook van Potifar staat, waar Jozef eerst in huis was.

Het woord trawanten betekent zowel lijfwacht, waarover Potifar overste was, maar betekent ook bewaker, waarover deze overste gesteld was.

Vs. 5. De droom van de bakker en de schenker.

En zo staat er, dat zij op een dag ontsteld waren. God, voor deze heidenen waren dat de afgoden, had tot hen gesproken in een droom. Zij begrepen dat de goden hierdoor iets wilden zeggen.

Er was een heidense uitdrukking, die zei: do ut des. Geef en je zult gegeven worden. De heidenen meenden als je de goden nu maar genoeg gaf, zij dan wel zouden geven, wat je van hen vroeg.

Tussen haakjes, komen we dat op ons kerkelijk erf ook niet tegen?! Als ik nu maar netjes leef, als ik nu maar de naasten geef, als ik.... dan zal God ook wel geven.

De Egyptenaren geloofden dat de goden door die dromen wilden laten weten, dat zij iets moesten doen. En door hun ontsteltenis zullen zij nu gemeend hebben dat de goden vertoornd waren, omdat zij niet genoeg gedaan hadden.

Als Jozef de dromen hoort, gist hij niet wat, hij raadt er niet na, maar hij WEET wat de HEERE hiermee wil zeggen, want de Heilige Geest heeft dat geopenbaard. En dan blijkt alle woord Gods waarheid te zijn. Dan zal dat in de uitkomst ook blijken.

De dromen van beiden hebben overeenkomst, nl. drie dagen. Alleen staan de dromen in het licht van het werk wat elk doet. De schenker ten aanzien van de druiven en de beker in farao's hand. De bakker van de korf en het brood daarin.

Het grote verschil is dat de beker in farao's hand is, die daaruit drinkt. Maar het brood wordt niet door farao gegeten, maar door de vogelen des hemels.

En zo zijn de uitleggingen ook verschillend, nl. ten leven of ten dode.

De schenker mag horen, dat hij in ere hersteld zal worden. We schreven al eerder, het is moeilijker om gif met wijn te mengen en er zelf dan eerst uit te moeten drinken, dan gif in brood te doen en daarna daarvan te eten, omdat je wel weet in welk stuk het gif zich bevindt.

En zo zal het onderzoek van farao ook wel aan het licht gebracht hebben, dat de bakker hem wilde vergiften.

Vs. 14.

Heel menselijke pleit Jozef hier voor zichzelf bij de schenker, dat hij aan hem wil gedenken als hij weer bij farao is. Dat hij zal vertellen, dat Jozef op een arglistige wijze door zijn broers verkocht is en daardoor hier in Egypte is gekomen. Verwacht Jozef het nu van een mens? Nee. Maar Jozef weet niet welke wegen de HEERE met hem zal gaan. Als Jozua voor de grenzen van Kanaän staat, stuurt hij verspieders om het land te bespieden. Jozua weet dat de HEERE dit land aan Israëel heeft gegeven. Maar hij weet niet in welke weg dat verkregen zal worden. Bij Jozef zal dan ook blijken, dat niet de schenker, maar de HEERE een weg voor Jozef ontsluit.

Vs. 16.

En als de schenker de uitleg gehoord heeft en dat hij zal leven, hoopt de bakker ook op een gunstig antwoord. Hij kan echter weten dat niet Jozef de dromen kan verklaren, maar de God van Jozef. Hij kon dus weten, dat de uitleg van zijn droom niet zo gunstig zal zijn als die van de schenker. En dat verbergt Jozef niet voor de bakker, maar handelt eerlijk met hem en zegt hem eerlijk wat er komt.

Wij vinden dat hard. En daarom worden er zo veel leugens aan ziek- en sterfbedden verteld. Maar we moeten eerlijkheid niet verwarren met hardheid. In eerlijkheid zit bewogenheid en liefde.

Vs. 23. Twee jaar wachten.

En zo laat de Heere hem nog twee jaar wachten, opdat hij op de Heere alleen zijn hoop en verwachting zal vesten. Die twee jaren zullen niet gemakkelijk geweest zijn, want zou hij niet elke dag uitgezien of de deur voor hem zou opengaan. En elke dag was het weer mis.

Jozef moest met de schenker aan het eind komen. Vertrouwt niet op een mensenkind, maar op de Heere alleen. Daarnaast is het ook altijd op Gods tijd alleen.

Maar waarom heeft God Jozef dan geen droom gegeven om hem te bemoedigen? Omdat Jozef al twee dromen gehad had, en hij moest op dat getuigenis van de Heere rusten.

Zoals Paulus later maar één keer te horen krijgt, dat Gods genade hem genoeg is.

Twee volle jaren moet Jozef geoefend worden om geen enkele mensenverwachting meer te hebben. Ja, dan is hij gelouterd om straks die hoge taak aan te kunnen en laag aan de voeten van Zijn God te blijven.

Jozefs dromen.

Opvallend is het dat in het leven van Jozef veelvuldig dromen aanleiding gegeven hebben tot een wending in zijn leven.

1. Zijn eigen twee dromen brachten hem in de ellende.
2. De twee dromen van de bakker en schenker waren de voorbereiding op zijn verlossing.
3. En de twee dromen van Farao brengen hem tot verhoging.

Is de weg van Christus niet net zo.

De weg van de vernedering begon met het komen in het vlees.
De weg van het kruisigen van het vlees is de weg van de verlossing.
De hemelvaart van Zijn vlees is de weg tot verhoging.

Niet buiten de mens om.

De HEERE spreekt menigmaal in de leefwereld van mensen. Tot de wijzen uit het oosten sprak de HEERE door middel van de sterren. Hierna sprak de HEERE tot bij farao door middel van zijn afgoden.
En waar het Woord tot ons gekomen is, spreekt de HEERE door dat Woord. En dat moet ons genoeg zijn.

Gespreksvragen.

1. Spreekt God door een droom tot een onbekeerde? Denk aan de koning Abimelech, die Sara nam, maar was dat tot bekering? En God sprak in een droom tot Hagar, maar was het dan een Godvrezende vrouw?
2. Spreekt God nog door dromen?
3. Hoe moeten we handelen bij een zieke als de arts de familie heeft verwittigd, dat het sterven wordt?
4. Zou de uitdrukking van Salomo hier ook op kunnen slaan, nl. dat de barmhartigheden der goddelozen wreed zijn?
5. Als God in het leven van Zijn kind gesproken heeft, moet dat dan elke keer herhaald worden?

Aantekeningen: